

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Slavnostni govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na dobrodelnem koncertu pevskih zborov v podporo
obnovi Partizanske bolnice Franja**

Cerkno, 22. junij 2024

Velja govorjena beseda!

Spoštovani župan, gospod Gašper Uršič,
spoštovani gospe in gospodje,
drage Cerkljanke in Cerkljani.

Današnja slovesnost je prežeta s spomini, simboliko, ponosom in upanjem. Rada se spominjam mojega prvega obiska Partizanske bolnice Franja. Od takrat je minilo že veliko let, a nisem pozabila, kakšno zgodbo nam bolnica Franja pripoveduje. Prepričana sem, da je ta edinstveni nacionalni in evropski spomenik pri številnih obiskovalcih v preteklih skoraj 80 letih, tako kot pri meni, vzbudil veliko občudovanje in pustil trajen pečat.

Prenos ranjencev po ozki soteski v vseh vremenskih razmerah, velika požrtvovalnost osebja in okoliških ljudi, varovanje skrivnosti za ceno lastnega življenja ter neizmerna solidarnost in humanost pričajo o veličini ljudi v obdobju grozot druge svetovne vojne. Vodili sta jih misel na upor in želja po svobodnem življenju v lastni domovini.

Neprecenljivost in brezčasnost tega spomenika doživljamo neposredno, vsakič znova, med lesenimi barakami, stisnjenimi pod skalnim pobočjem. Tam lahko podoživimo pristnost in bistvo temeljnih civilizacijskih vrednot in izjemnih človeških dejanj. Vrednote, ki so jih v tistih časih nesebično gojili naši predniki, moramo negovati. Še posebej v času, v katerem živimo danes. V času, ko mnogi potrebujejo zaščito in pomoč. V času, ko bolnišnice in nedolžne žrtve vse pogosteje postajajo nedopustne tarče napadov.

Ko se sprašujemo o sočutju, humanosti in vrednosti človeškega življenja, o zmožnosti medsebojnega razumevanja in iskanja rešitev, o spoštovanju mednarodnega in humanitarnega prava. Zdi se, kot da smo pozabili na grozote preteklih vojn in spopadov. Na številne žrtve in jasen opomin tistih, ki so to doživeli. Resnično si želim, da v svetu, predvsem med politiki in odločevalci, prevladata razum in sočutje, da besede postanejo močnejše od orožja.

Nesebičnega poslanstva vseh, ki so delovali v partizanski bolnici Franja, se moramo večno spominjati. Zdravniki, medicinske sestre in drugi so pomoč zagotavljali ranjenim, šibkim, vsem pomoči potrebnim – ne glede na narodnost, jezik, veroizpoved ali svetovni nazor. Franja je simbol povezovanja, sodelovanja, solidarnosti in človečnosti. Zato mora stati in obstati na svojem prvobitnem mestu.

Tam, med strmimi skalami, kjer so jo kot žarek upanja zgradile pogumne roke okoliških ljudi, zavednih Slovenk in Slovencev.

Spoštovani,

skozi zgodovino je bolnico prizadelo več vremenskih nevšečnosti, ki jim je vztrajno kljubovala. Težko smo spremljali uničujoče posledice dveh zadnjih velikih poplav.

Za celotno Slovenijo, predvsem pa za vas, ki tu prebivate, je bilo to še posebej boleče. Iskreno verjamem, da je bolnica Franja eno od identitetnih sider slovenstva. Je sidro vseh nas. Sidro, ki ga ne more in ne sme izrupati niti velika sila narave. To, kar predstavlja, je brezčasno. Na to moramo biti Slovenke in Slovenci ponosni. Miroljubnost, pomoč sočloveku, vrednost človeškega življenja, srčnost, sočutje, solidarnost – te vrednote moramo predajati generacijam, ki prihajajo za nami. Le tako bomo ohranili sožitje med narodi in svet, ki bo omogočal odgovorno sobivanje ljudi, živali in narave.

Gospa in gospodje,

vojna prizadene vse – moške, ženske in otroke, trpijo tudi živali in narava. V takšnih težkih okoliščinah se prepletajo usode, nastanejo različne vezi, oblikujejo se notranje odločitve, ki vodijo v pogumna dejanja. Na slovenskih tleh so pot k reševanju življenj in osvoboditvi, poleg mnogih moških, tlakovale tudi posebne ženske, kot sta bili zdravnici Franja Bojc Bidovec in Pavla Jerina Lah. Odpirali sta pot mnogim drugim na medicinskem področju.

Poleg tega pa tudi trajno dodali svoj kamenček v mozaik slovenske narodne in kulturne dediščine. Simbolno bo danes tu, v spomin na njuna dejanja ter na dejanja ostalega osebja, ranjenih in borcev, odmevala partizanska pesem, ki je postala nepogrešljiv del slovenske kulturne dediščine.

Posebej me veseli, da ima današnji dogodek v podporo bolnici Franji tudi dobrodelno noto. Ob znani dobroti in solidarnosti prebivalcev in prebivalcev, državljanek in državljanov ter Slovenk in Slovencev verjamem, da bomo s skupnimi močmi zbrali pomemben del sredstev za obnovo. Predvsem pa si želim dogovora med občino in državo glede lastništva, obnove, vzdrževanja in upravljanja tega neprecenljivega spomenika. Zato zelo podpiram konstruktivne pogovore med občino in kulturnim ministrstvom v tej smeri.

Spoštovani,

ob tej priložnosti bi se rada zahvalila lokalni skupnosti, muzeju, nastopajočim in vsem zbranim, ki podpirate delovanje Partizanske bolnice Franja. Hvala vam, ker živite vrednote vseh, ki so bili povezani z njenim delovanjem. Skrb za drugega, skrb za sočloveka je temelj zdrave skupnosti – skupnosti, kakršne si želimo v Sloveniji danes in jutri za naše zanamce. Naša skupna odgovornost je, da bodo te vrednote ponotranjile tudi mlade generacije.

Današnji dogodek in obnova bolnice Franja bosta nedvomno prispevala k temu. Moramo pa to sporočilo živeti in predajati naprej sleherni dan, vsak od nas, brez prestanka, znova in znova.